

„Istarska Rijec“

Izlazi svakog četvrtka uveče. Svaki drugi četvrtak donosi literarni prilog „Mladost Istarska“. Preplata za tuzemstvo iznaša 15.— lira na godinu, a za inozemstvo 20.— lira. Uredništvo i uprava lista: Trst (Trieste) - Via S. Francesco d'Assisi 20/A. Telefon: 11-57.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

Oglasi stoje 4 lira

za svaki centimetar visine u štini jednako stupca. Za višekratno vrštenje daje se znatna popust pojava pogoditi. Plaća se u naprednom ratu. Dopolat se šalju mednarodna i moćna uprava. Neizmjenjena se ne mogu pretražiti, a raspisati se ne mogu ni u kojem slučaju.

Domaći govor i škola

Italijance, Mario Todeschini, napisao je, nedavno u tršćanskom „Piccolu“ članak, u kome na dugo i na široko raspreda o školskoj reformi ministra Gentile, koji on, dakako, uvjeliko hvatit. Nas zanima ono poglavje, u kome taj Todeschini govori o domaćem dijalektu. To ga Gentilova reforma uvodi u školu.

Uznajiprije ističe vrijednost domaćeg narječja. On veli: „Svaki je od nas u toliko čovjek, u koliko je Italijanac a svaki je od nas toliko Italijanac u koliko je Venecijanac, Sicilijanac, Romanjol itd.“ Todeschini ide još i dalje, i veli, da je svaki od njegovih u toliko Italijan, u koliko je Venecijanac iz Trsta ili Venecije. Romanjoli iz Rimini ili Ravene itd. Pa nadodaje: „Kaosto biljka, što ima svoj korijen duboko u zemlji i iz nje vadi sebi hranu, tako se i narodni, književni govor kreće, napreduje, živi i obnavlja se u lokalnim narječjima.“ Tako bi škola, da taj narodni književni govor odnese iz dna narječja, dijalekta, taj bi do korijena odsekao stablo narodnoga govora.

Od potrebe je, dakle, nastaviti pisati, da se pučkom dijalektu daje u obuci ono mjesto, koje ga ide, i svak mora da uživa, kad vidi, kako nova reforma uvodi u školu knjige, koje prije nisu postojale kao na priliku dijalekta; rječnik i knjige, u kojima se nalaze prijevodi iz tradicionalne književnosti sačuване u prostom, domaćem govoru.

I zaključuje: „S dijalektom ulazi u školu — majka: ona stoji dietetu uz bok i pomaže mu u trenucima najveće smetnje: dijalektom ulazi u školu i bajke, priče i bajke; život i povijest pojedina, ucepiljuju se ovim putem u život i povijest naroda i čovječanstva.“

Mi Hrvati i Slovenci Istre i čitave Julske Krajine gotovo smo, da potpisujemo sve ovo. I mi držimo, pače i ispovijedamo, da smo mi ljudi u toliko, u koliko smo Jugoslaveni, a Jugoslaveni smo u toliko, u koliko smo

čakavci, kajkavci i štokavci. I mi tražimo, da s našom djecom udje u škole i njihov dijalekt, po kome će lakše naučiti misliti, govoriti i pisati u književnom jeziku naroda našega, premda je razlika između naših dijalekata i našeg književnog jezika ljudikamo manja nego li je ona između italijanskih dijalekata i toskanskoga govora. I mi bismo radi, da s našom djecom udju u škole njihove majke, da im sa svojim milim govorom pomažu u trenucima zabune. I mi bismo željeli, da nam u školu s našim dijalektom udju i priče i bajke naših baka. I naša bi vruća želja bila, da se tim, jedino ispravnim putem život i povijest naša ucepiljuju u život i povijest Italijanske nacije i svega čovječanstva.

Ali ministar Gentile toga ne će. Po njemu — što vrijedi za Italijane, ne smije da vrijedi za narode treće i četvrtje kategorije. On je s svojom reformom htio, da Italijanima dade sve, što će Slavenima da udruge. Ministar Gentile ulazi, naše razrede i zamjenjuje ih čisto italijanskim. Njegova je namjera, da nas jezik posvuda istrijebi, da ga nestane, da stablo jugoslavenskoga govora posiječe do korijena, da se time izvrši po Mussoliniju navedeno djelo asimilacije.

Vara se ministar Gentile. A varaju se i svi, koji o toj stvari misle, kao i on.

Sva ta na papiru liberalna i čovjekoljubiva gospoda mogu trijebiti naš narodni govor iz škola, iz crkve, iz sudova, općina i iz svih javnih ureda — mogu ga iz tih svojih lokala istrijebiti sasvim, ali do korijena mi ipak ne će doći. Jer korijen našega kno i italijanskog jezika leži na dnu njegovih dijalekata, a ti dijalekti sežu duboko, vrlo duboko, mnogo dublje, nego li gospoda misle, a jednako duboko seže i korijen našemu jeziku.

I tako dok bude dijalekta bit će i korijena, dok bude korijena bit će i nas — hoće, pa ma se sva gospoda ministri na glavu okrenuli.

Italijansko-jugoslavenski sporazum

Na konferenci Male Antante u Beogradu jugoslavenski je ministar inostranih djela, dr. Nincić, svečano izjavio, da je država, između Italije i Jugoslavije do sporazuma, i to ne samo glede Rijeke, nego općenito: u riječkom pilarnu i na ekonomskom, političkom i vojničkom polju, iz raznih indikacija, koje su prodrle do nas, polje toga, saznamo, a) da je riječko pitanje riješeno tako, da Delta i Baros te Bankina i otok Lastovo definitivno pripadaju Jugoslaviji, koja osim toga za doba od 50 godina uzima u najam jedan dio riječke luke; b) da Italija anektira Rijeku i to samo grad, dićim okolica Rijeke pripada Jugoslaviji; c) da u u principu već riječena ili da će se riješiti sva druga još otvorena gospodarska i kulturna pitanja, eventualno pomoću revizije rapalske pogodbe; d) da u principu već utanačena i baza za političko-vojnički sporazum, koji bi trajao 3—5 godina. U tom smjeru se obe države obavezuju, da brane jedna drugu, pa makar i armadom u slučaju, da se mirovni ugovori, osobito u pogledu granica sa bilokoje strane krše. Potonjih vijesti o sadržaju sklopljenog sporazuma dosada još nema. Znamo samo to, da se radi u bivstvu o dvjema grupama dogovora: i to u rješenu svih gospodarskih i kulturnih problema, koji su dosada visili između Jugoslavije i Italije, a u u grupu spada i riječki problem, koji je traktiran kao problem nužne važnosti, i drugom redu o političko-vojničkom savezu između obiju država. Sporazum bi dakle riješio sva još otvorena pitanja.

Ako su sve te vijesti istinite, treba da u mi mnogo protivimo i da zauzujemo otvoreno i iskreno svoje stanovište, kako je to važno na običaj, jer u dvilicnosti ne poznamo. Ali ovo što kažemo vrijedi naravno pod pretpostavkom, da su one gornje vijesti istinite.

Čim su prve vijesti o tom sporazumu prodrle k nama, opazili smo općenito iznenađenje, vidili smo kod nekih zadovoljstvo, kod drugih mrka lica. Vidili smo dalmatinske identitetske izbjeglice italijanske narodnosti, koji su rekli: „prodano nas je Mussolini, ode Dalmacija“. Vidili smo Slavene, koji su se pretrasteno gledali i pitali: kad su dosada s nama tako postupali, što će biti odsada naprijed? Zar smo izručeni na milost i nemilost Italijanskom protuslavenskom zulumu?

Ali kad triježno i realistički sve promislimo, moramo konačno reći: Hvala Bogu! Do sporazuma je moralo doći, jer otkad su bile povučene granice onako, kako danas idu, sporazum je bio neizbježiv i u interesu Italije i u interesu Jugoslavije. Riječko pitanje se je moralo nekako riješiti.

Italija je od sloma ovamo bila napeto koncentrirala sve svoje sile na riječki problem, na taj za Italiju tako sićušni problem. Drugo nije vidila, a to je bila velika pogriješka njezinih političara, jer su se međutim njezini interesi u mnogo važnijim stvarima sasvim izgurali: Afriku podijelje drugi, njezini sredinomorski interesi bili su zapostavljeni, na Malu Aziju itd., a da o drugim stvarima niti ne govorimo. Kao hipototrovanja je Italija gledala samo na Rijeku, koja je postala za Italiju — una spina nel fianco! — tj. trn u boku, kako je rekao Mussolini. Htjuci da prisili Jugoslaviju na sporazum raznim metodama, stvorila je takovo raspoloženje proti sebi, da je upravo sebi zatvorila vrata do Jugoslavije i do drugog slavenskog svijeta, dok su se međutim drugi narodi slobodno gibali i razvijali svoje trgovačke veze i pl. srcaji svoje kapitalne. Moramo priznati Mussoliniju, da je on imao čisto drugo i koncepcije i internacionalni politički, jer je uvidio, da za Italiju ne postoji samo riječki problem, nego i da taj riječki problem spada u kompleks drugih neriješenih pitanja sa Jugoslavijom.

I u interesu Jugoslavije je sporazum: Rapalskom u pogodnom već bile utanačene granice, ali time međusobni državni problemi još nisu bili riješeni, jer su obe države — susjedne države, koje moraju računati jedna s drugom. Rapalska pogodba je faktat, koji postoji i trebalo je dakle povući i posljedice. Jugoslavenski državnici su to učinili, jer ono neizvjesno stanje nije moglo više da traje, jer je štetovalo i jednoj i drugoj državi. Sporazumom se je Jugoslavija riješila jednog javnog neprijatelja. Italija danas ne može više da rovari u Albaniju, u Bugarskoj, Madžarskoj i drugdje proti Jugoslaviji, okolo koje je bila prelažna linija intriga i neprijatelja, ili barem mora

da to učini sa više obzira, kako je to već običaj kod internacionalne i korektno međjnih prilika. Danas su Madžarska i Bugarska prireno propale sa svojim političkim težnjama i ne mogu više da računaju na otvorenu pomoć Italije. No u skladu te konsolidacije napravnih sredstava, koja su važna posljedica i konsolidacije unutarnje stranke. Stanovite struje i stranke na svim periferijama Jugoslavije ne će moći više računati na potporu izvana, a nit će moći da prijete sa sabotazom i revolucijom. Država putem svojih predstavnika ima danas slobodne ruke, da riješi svoje interne probleme. Vidit ćemo, kako će se baš one struje, kojima nije stalo do konsolidacije države, zgražati zbog toga sporazuma. Dlake konsolidacija države u svakom pogledu u inostranoj i unutrašnjoj politici!

Mi se kao Slavenci tome radujemo, jer kad se zbija dolje do te konsolidacije, znat ćemo, da žrtve, koje smo mi dopriječili, što smo pali pod tuđi narod, nisu bile zate. Već taj jedini faktat je vrijedan naše žrtve, koju smo dopriječili, što smo imali bili priklonjeni jugoslavenskoj državi i što smo pretrpjeli neizmjerljivih udara. Neizmjerljiva je bila naša bol i onda, kad smo vidjeli, kako se u Jugoslaviji stanovite stranke bore proti samoj državi, pa više puta smo rekli: Braćo, niste vrijedni slobode, koje su vam drugi priborili. U jednom dnevniku smo dapače pred malo vremena citali, da je bolje biti u Italiji i u Austriji, nego u Jugoslaviji. A onim ljudima smo mi željeli, da bi samo mjesec dana bili u našem položaju i u našoj koji, pa bi znali onda cijeniti, što je sloboda i znali bi, što je rospstvo. No ni njima nismo to nikada zamjerili, jer smo oni, da im nismo zamjerili, osjećaji državnog interesa i da su kod njih interesi države samo oni, koji se kriju sa njihovim stranačkim i osobnim interesima. I ta atmosfera moći će se sada pročistiti.

Obzirom na to mi se iskreno radujemo sklopljenom sporazumu. Tim više se radujemo, jer taj sporazum ne može ostati bez refleksa, bez odsjaja na naš položaj. Jesmo li prodani? Ne! Naša sudbina bila je već zapečaćena rapalskim ugovorom, ali to nije ni smije da bude naša nacionalna smrt. Ne smije da bude već radi toga, što mi, akoprem Italijanski državljani, imamo svoju slavensku dušu, svoj jezik, svoju kulturu, svoje običaje. Tu misno sam. Tamo preko granice žive naša braćra, iste krvi, istog jezika, istih osjećaja. Akoprem i drugi državi, to smo ipak i jedni drugu istog slavenskog stabla. Sav sporazum ostat će samo mrtvo slovo, Italija ne će imati nikakvih koristi, ako se ne odluči, da s nama drugije postupaj, jer vlade su vlade, a narod je narod i krv nije voda. Sjecaće se vi, kakve je onomadne, kad smo bili još pod Austrijom, sva italijanska javnost skočila, kad se je Italijancima štogod dogodilo na političkom ili kulturnom polju? Položaj je bio više puta vrlo napet između Austrije i Italije i nisu se mogli razvijati lojalni odnosi, jer vlada su jedno, a narod je drugo. A ipak su obe države bile u trajnom skladu. Da se danas Italijancima u Dalmaciji dogodilo koja krivica, odnosašaj između obih država ne bi mogli biti srdacni i prijateljski i sporazum ne bi ništa vrijedio. Obratno, ako Italija s nama i unaprijed postupka kao sa bespravnom rajom, sporazum će ostati samo mrtvo slovo, jer ako ne bi reagirala na to vlada, koja za to nema ni prava, ako ne čisto prijateljskim putem, reagirat će narod, koji se čuti jednim te istem s nama. Sporazum pretpostavlja dobar odnosaj ne između vlada, nego između naroda. I takvi se odnosaj ne mogu postići papirnatim pogodbama. Ako dakle Italija hoće da ima od tog sporazuma one koristi, koje isčekuje, mora s nama drugačije da postupi, mora da uredi naš položaj na temelju jednakopravnosti u svakom pogledu — s drugim riječima: sporazum, ako je realno za našljen, mora da vodi na strani Italije do likvidacije takozvane asimilatone politike u ovim krajevima. Ako toga ne čini, kao da nije sporazum ni sklopljen. Jer na primjer Italijanski trgovac, koji hoće da u Jugoslaviji nadje tržište za svoje robu, mora naići na simpatije i na srdačno raspoloženje napram Italije, a to raspoloženje moguće, dok nas na ovakov način traktiraju.

Mi radi toga, kao i dosada, tako i unaprijed radić ćemo u smjeru, u kojem smo se dosada kretali, dapače sa još većom pozor-

Otkad naš narod boravi u Istri?

Misli se, da je Azija kolijevka ljudskoga roda. Odatle se raširio čovječji rod po cijeloj zemaljskoj kori. Nema dakle naroda, koji bi odvajka prebivao u istoj zemlji. To mogu reći i glavci i oni najstariji. Ni naš narod dakle ne stanuje od početka svijeta na istome tlu. Prije no što je zaposjednuo današnje svoje krajeve, stanovao je negdje drugdje, a još prije toga, opet drugdje u kaasu i mješavini naroda, gdje već ponestaju izvori, podaci, tragovi, uspomene. U to gluho doba historije (povijesti) ne može prodrati ljudski um. Velom tajnosti prikrilo je sve. No prava povijest naroda započinje onim vremenom, kada se nalazi na svjedočanstva, znakove, uspomene. Kod svečoga naroda ne biva to u isto doba. Egipćanima je na pr. poznata prošlost sve do 10 tisuće godina prije Isusa. Rimljanima istom 5 tisuće. Germanima započinje historija par vijeka poslije rođenja Kristova: — Slavenima isto tako: — Madžarima oko 800 godina poslije Isusa; — Americankim naroda, otkrićem Amerike godine 1492; — a na najjužnijim dijelovima afrički i australski još ni danas nisu uli u svoju historiju.

Toliko kao uvod.

Svi slavenski narodi stanovali su nekada zajedno u jednoj domovini, i to s onu stranu Karpatu, u zapadnoj Rusiji ili u nizini Sarmatskoj. Drugi narodi zvali su ih Venedi, Vendi (Vindi), pa Sklaboji, Selavini, — a oni se sami zovu Slavene. Ime to nekoij tumače od slova, sloviti, dok je postanak od riječi slava (Slaven) manje vjerovatan. Slovenin (po slovu, sloviti) bit će onaj, koji razumljivo govori, za razliku od onoga, koga se ne razumije, te je prama tome kao imenovanje. Dakle, Slaveni su Slaveni na okruju stanovali, govorili su jednim jezikom, živjeli jednim životom. Početkom trećega vijeka po Isusu počeli se seliti: nekoij na zapad, neki na jug, a neki ostadoše u staroj domovini. Krug stoljeća oni se polako počeli razlikovati u običajima i jeziku, ali svatko i danas još vidi, da su od istoga panja potekli. Oni, koji krenuše na zapad, to su sadašnji Poljaci, Česi i Moravci; oni, koji otašte u pradedomovini, to su Rusi, a oni koji na jug pođoše, to su Jugoslaveni (ili južni Slaveni). Južni Slaveni dođoše na jug u 6. i 7. vijeku poslije poroda Isusova. Okupiraše sve

one zemlje, u kojima i danas stanuju, dakle od Trsta do Soluna. Dijelili se u mnoga plemena: Neretljani, Travunjani, Zahumljani, Dukljani, Hrvati. Svi ih itd. Jače pleme dalo bi ime slabijemu. Sa sjevera donesoše mnoge običaje, jezik svoj i vjeru svoju. Bili su pogani, i istom u novoj se domovini polkrstise. Vjerovali su u više bogova, a glavnom su bogu zvali Perun; posvećen mu bijaše cvijet perunika (iris germanica). Drugi su im bogovi bili: Svarog, Dazbog, Veles, a vjerovali su još u vukodlake, vile, rojenice, more.

Oni Slavenima, koji naselise Istru, zavladade doskora Franci, no često su s ostalom braćom sačinjavali istu državu. Imao istarskih mjesta, gora, rijeka, polja, i stari narodni običaji, vjerovanja i dijalekti svjedode, da su Slaveni naselili Istru vrlo rano, odmah na dolasku svome, dok su još pogani bili. Uz ostalo svjedoči nam to i ime brda u blizini Mošćenica-Bračne, koji se i danas zove Perun. Kako Greč na Olimpju, tako su stari istarski Slaveni na tom brdu zamisljali svoja glavna bogu gromovnika. Slaveni su tako udarili vrlo davno postojbinu svoju na obalama sinjega mora. I pjesnik ih motri u tom času kroz prizmu historije:

„Ovjenčan slavom granu mladost sunce;
Prosiplje zlato na kršne vrhunce,
Zvijezde truni na smreke i bore.
Očiju plamnih, užarenih lica,
Niz goro mnoštvo srce ko bujica
I ruke diže, kliče: More! More!“

N. Zec.

Narodni koledar „Framina i Jurina“ za godinu 1924.

Narodni je koledar „Framina i Jurina“ za godinu 1924. posvećena raspažan. Uprava „Istarske Rijeci“ ne posjeduje više u zalihni isti jednog istiska. Radi toga želi, da se nitko više ne obraća na nju se novim narudžbama. Tko nije još nabavio našeg koledara, a želi ga imati, neka se odmah obrati na papirnicu A. Tomašića u Opalju i knjižaru Agostina u Pazinu, jer će inače ostati bez njega. Toliko znamo i raznaže radi.

Frantina i Jurina

Fr.: Va ča si se to zaduli tako jako?
Jur.: Ovo ti je jedna njihova lažitorba. Va
njoj sam ti nasal jednu čudnu stvar.
Čes da ti ju prostjeem?
Fr.: A prostij, ako te je bas volja.
Jur.: Neki njihov pismoznanak poveda,
kako je za zadnji dan leta okole deset
ur vecer stal na jednom mestu, kade se
krizaju puti. Po jednom putu je se hodilo
va palac, va kem je bil talijanski tanac,
a po drugem va kucu, va koj je bil
hrvatski tanac. Pismoznanak stoji i
gleda. I tako gledajuć videl je, kako oni
ki govore talijanski, nemski, ungarski
i francuski marširaju pod palacom, va
kem je bil talijanski tanac, a oni ki
hrvatski govore — ravno va onu drugu
kucu, va koj su naš imeli svoj tanac.
Fr.: Pak tako mora i biti! Ja va tem ne
vidim nis čudnovatoga.
Jur.: Cekaj, da ti sve prostjeem, sve, do
kraja. Pismoznancu je bilo jako žal,
da je mej onemi, ki so hodili va našu kucu
bilo i puno jako lepeh dvojice, ke su
sve bile obučene va nekoj beloj jaku,
kao rakamanoj robice. A sada čuj, ča
oni pismoznanak poručuje onem našem
dvojkom va onem svojem loje:
Fr.: Bas bim rad čul, ča f to nadrasjal.
Jur.: — Surele — tako ih zove — ala
pridite k nam, da svi skupa storimo
jednu festu. Pridite, surele mije! Videt
čete, kako će vam bit lepo! Ne poslu-
šajte oni bruntoloni od vaših mužj, naj-
zad te prit i oni sami. Pogledajte: ču-
većanstvo se deli na dve grani: na muske
i na ženske.
Fr.: Kako to, vraže, a do sada su nam
govorili, da su va svete najrpo oni,
ki imaju tri tisuće let kulturni, a onputa
da prihajaju oni, ki su prez kulturni. Oni
govore za se, da su od prve kategoriji,
a mi da smo od četerte. Ca mi ga je to?
Jur.: Pusti me čitat. Ca ne znaš, da oni
vavek govore i pisu, kako njim bolje
rčun meče? Dunke, pismoznance piše:
— Da znate, surele, kako je lepo, kada
jedni pridju lizju drugima! — Ca blize,
to bolje. Pak vi, surele, to nabolje
znate: danas jedan šimjo —
Fr.: Ča f ta šimjo?
Jur.: To ti je neki nemi tanac. Dunke,
danas jedan šimjo i jedna lepa besed-
ica —
Fr.: No — no — Vidi malo ti, tega pi-
smoznanca!
Jur.: Jutra — četiri besedice, a na kraju
meseca — onako skriš — jedan lepi
busac.
Fr.: Ma pravu, po moju puri! I ča još?
Jur.: Najzad, surele, stvar svršš — col
far l'amor, Kadgod pak da t igra svršš
dobro, — ženidbom.
Fr.: Lepa skola, bas fanjska!
Jur.: Ja i još njim govore. Venite, surele,
pak čete videt, kakovra je to vela čes!

noću i ustrajnošću, pokazivati čemo pr-
stom na sve one rane, iz kojih krvavi naše
narodno lijeho u političkom i gospodarskom
pogledu, a da se mogu na vrijeme opraviti,
da mogu nastati što srdačnij odnosaji i da
spoznam uistini budo lojalan spoznam.
Zato vratite namu skole, izmjenite našim
zadragama one još neizmjenjene krune,
opravite one teške poreze, koji uništavaju
našega seljaka, vratite nam seljaku, lom
vječnom mučeniku, njegova prava, dajte
mu glasa u općinskoj i pokrajinskoj upravi,
pustite nas, da se unutar granica razvijemo
kao slavenski narod i pustite nas, da se
slobodno krećemo i nemojte nas konfir-
irati u granicama Julske Krajine! Inače
ostat će spoznam bez učinka.
To neka drži na umu gospodin Mussoli-
ni i njegova tri prefekta u ovim pokraj-
inama!

DOPISI

IZ RIJEKE.

Danas sam imao ružan dan. Poklecao sam
se s Ninettom; no kriva nije ni ona a bogine
ni ja. Bilo je zima, a dugo a peći nikako da
uhvatim. Uz to bilo i mravno i vlažno — ama
sve kao namješteno, da čovjek isprati sebe ne
vidi nego crno i ružno. Bilo sam, kako se ono
kaže, ljuti na sebe i na cijeli svijet...
Ustalom tek što sam došao i sio na sto-
licu, Ninetta mi je odmah najvjestila, da ju
danas sve padlo... i da ne bi dala ni pol solida
za čeli svetlo... i da sam odmah vidio, da će
avećerim, a sam odlučio, da se držim soto-
to yento...
Nekoliko je vremena lupala na vrijeme:
Ja ne znam, ki vrač je ovaj, jedamput je lepio
za krepal, a drugi put — huje nego Siberija.
Sve je pomalo...
Onda jednim skokom skoči na šecer i
kavu:
Komač su butigeri prodali dve vreće
više kukara i kafe, već je prodrazelo sve. I
to mi zovu — prodvedomno...
To su prvi refeti, a ja se sve stišćem u
sebe i pušim i mućim, kako riba. A ona pueca
sad no, sad na ono: — da ovako se već ne
more živet i da neka gre sve skupa s vraču i
sve tako.
A ja pušim i pušim. Najzad joj ni to nije
bilo pravu, pa me je dva tri puta pitala, što
da ja mislim o tom? Ja bil malo stišno s
plećima i rekao, da ja sam ne bil znao, što o
toj kažem, i da se od četredeset i osme već ne
razume ništa i sve tako. Našto se ona osula
na mene:
— Ca se ne razumeš! Ki govori, da se ne
razumeš! Vi, vi ne razumete nis. I nikada ni-
ste razumel nis — nikada!
A sada urli na mene! Da sam ja, veli, bio
dručkiji, danas bi sve bilo drukčije. Ovako,
da sam ja svemu kriv. Kao da je Marija Te-
rezija mene pitala, što će učiniti i kao da sam
ja na Rijeku pozvao Mađare i ove druge.
— Ja vi drugi ste svemu krivi. Da ste
bili drugi ljudi, danas bi nam svem bolje bilo.
Ovako vi niste nikada videli daju od vasega
krivoga nosa i od vasega decimala — vi
butigerni građi. Ča se gledate? Ovo ča vam
ja sada govorim, to nisu moje besede — to
vam je već zdavni rekakl on vas profesor
Kuralac.
Mene je u giru silno škakljalo. Nastojao sam,
da budem miran, zato sam joj i mirno odgo-
vorio:
Moja obitelj od uvijek osjećala hrvatski,
i ja sam bio uvijek dobar Hrvat.
Vi ste najpre bil butiger, a onputa
apena Hrvat. Nego da vas ja malo pitam: re-
cite vi mane, ča ste vi kada stvorili za to vase
hrvatstvo v Raku? Ali vi moraju zovete dele
one dve tri molferini va Citalnice? Ale pak
one nekadašnje večerice puli «Miećini», kade
se i pokle prvi litri kakulako o nekakovoj kr-
pice a pokle drugo i treće kantalo. Van s
njinim Van s njim! Bilo delat, delat, pak ne
bi bilo ni krepke ni meda...
Sad je i u meni zavrijelo. Htio sam, da se
svladam, stoga sam joj je još jedamput opo-
menuo:
Ninetta, nemojte tako!

IZ RIJEKE.

Danas sam imao ružan dan. Poklecao sam
se s Ninettom; no kriva nije ni ona a bogine
ni ja. Bilo je zima, a dugo a peći nikako da
uhvatim. Uz to bilo i mravno i vlažno — ama
sve kao namješteno, da čovjek isprati sebe ne
vidi nego crno i ružno. Bilo sam, kako se ono
kaže, ljuti na sebe i na cijeli svijet...
Ustalom tek što sam došao i sio na sto-
licu, Ninetta mi je odmah najvjestila, da ju
danas sve padlo... i da ne bi dala ni pol solida
za čeli svetlo... i da sam odmah vidio, da će
avećerim, a sam odlučio, da se držim soto-
to yento...
Nekoliko je vremena lupala na vrijeme:
Ja ne znam, ki vrač je ovaj, jedamput je lepio
za krepal, a drugi put — huje nego Siberija.
Sve je pomalo...
Onda jednim skokom skoči na šecer i
kavu:
Komač su butigeri prodali dve vreće
više kukara i kafe, već je prodrazelo sve. I
to mi zovu — prodvedomno...
To su prvi refeti, a ja se sve stišćem u
sebe i pušim i mućim, kako riba. A ona pueca
sad no, sad na ono: — da ovako se već ne
more živet i da neka gre sve skupa s vraču i
sve tako.
A ja pušim i pušim. Najzad joj ni to nije
bilo pravu, pa me je dva tri puta pitala, što
da ja mislim o tom? Ja bil malo stišno s
plećima i rekao, da ja sam ne bil znao, što o
toj kažem, i da se od četredeset i osme već ne
razume ništa i sve tako. Našto se ona osula
na mene:
— Ca se ne razumeš! Ki govori, da se ne
razumeš! Vi, vi ne razumete nis. I nikada ni-
ste razumel nis — nikada!
A sada urli na mene! Da sam ja, veli, bio
dručkiji, danas bi sve bilo drukčije. Ovako,
da sam ja svemu kriv. Kao da je Marija Te-
rezija mene pitala, što će učiniti i kao da sam
ja na Rijeku pozvao Mađare i ove druge.
— Ja vi drugi ste svemu krivi. Da ste
bili drugi ljudi, danas bi nam svem bolje bilo.
Ovako vi niste nikada videli daju od vasega
krivoga nosa i od vasega decimala — vi
butigerni građi. Ča se gledate? Ovo ča vam
ja sada govorim, to nisu moje besede — to
vam je već zdavni rekakl on vas profesor
Kuralac.
Mene je u giru silno škakljalo. Nastojao sam,
da budem miran, zato sam joj i mirno odgo-
vorio:
Moja obitelj od uvijek osjećala hrvatski,
i ja sam bio uvijek dobar Hrvat.
Vi ste najpre bil butiger, a onputa
apena Hrvat. Nego da vas ja malo pitam: re-
cite vi mane, ča ste vi kada stvorili za to vase
hrvatstvo v Raku? Ali vi moraju zovete dele
one dve tri molferini va Citalnice? Ale pak
one nekadašnje večerice puli «Miećini», kade
se i pokle prvi litri kakulako o nekakovoj kr-
pice a pokle drugo i treće kantalo. Van s
njinim Van s njim! Bilo delat, delat, pak ne
bi bilo ni krepke ni meda...
Sad je i u meni zavrijelo. Htio sam, da se
svladam, stoga sam joj je još jedamput opo-
menuo:
Ninetta, nemojte tako!

IZ RIJEKE.

Danas sam imao ružan dan. Poklecao sam
se s Ninettom; no kriva nije ni ona a bogine
ni ja. Bilo je zima, a dugo a peći nikako da
uhvatim. Uz to bilo i mravno i vlažno — ama
sve kao namješteno, da čovjek isprati sebe ne
vidi nego crno i ružno. Bilo sam, kako se ono
kaže, ljuti na sebe i na cijeli svijet...
Ustalom tek što sam došao i sio na sto-
licu, Ninetta mi je odmah najvjestila, da ju
danas sve padlo... i da ne bi dala ni pol solida
za čeli svetlo... i da sam odmah vidio, da će
avećerim, a sam odlučio, da se držim soto-
to yento...
Nekoliko je vremena lupala na vrijeme:
Ja ne znam, ki vrač je ovaj, jedamput je lepio
za krepal, a drugi put — huje nego Siberija.
Sve je pomalo...
Onda jednim skokom skoči na šecer i
kavu:
Komač su butigeri prodali dve vreće
više kukara i kafe, već je prodrazelo sve. I
to mi zovu — prodvedomno...
To su prvi refeti, a ja se sve stišćem u
sebe i pušim i mućim, kako riba. A ona pueca
sad no, sad na ono: — da ovako se već ne
more živet i da neka gre sve skupa s vraču i
sve tako.
A ja pušim i pušim. Najzad joj ni to nije
bilo pravu, pa me je dva tri puta pitala, što
da ja mislim o tom? Ja bil malo stišno s
plećima i rekao, da ja sam ne bil znao, što o
toj kažem, i da se od četredeset i osme već ne
razume ništa i sve tako. Našto se ona osula
na mene:
— Ca se ne razumeš! Ki govori, da se ne
razumeš! Vi, vi ne razumete nis. I nikada ni-
ste razumel nis — nikada!
A sada urli na mene! Da sam ja, veli, bio
dručkiji, danas bi sve bilo drukčije. Ovako,
da sam ja svemu kriv. Kao da je Marija Te-
rezija mene pitala, što će učiniti i kao da sam
ja na Rijeku pozvao Mađare i ove druge.
— Ja vi drugi ste svemu krivi. Da ste
bili drugi ljudi, danas bi nam svem bolje bilo.
Ovako vi niste nikada videli daju od vasega
krivoga nosa i od vasega decimala — vi
butigerni građi. Ča se gledate? Ovo ča vam
ja sada govorim, to nisu moje besede — to
vam je već zdavni rekakl on vas profesor
Kuralac.
Mene je u giru silno škakljalo. Nastojao sam,
da budem miran, zato sam joj i mirno odgo-
vorio:
Moja obitelj od uvijek osjećala hrvatski,
i ja sam bio uvijek dobar Hrvat.
Vi ste najpre bil butiger, a onputa
apena Hrvat. Nego da vas ja malo pitam: re-
cite vi mane, ča ste vi kada stvorili za to vase
hrvatstvo v Raku? Ali vi moraju zovete dele
one dve tri molferini va Citalnice? Ale pak
one nekadašnje večerice puli «Miećini», kade
se i pokle prvi litri kakulako o nekakovoj kr-
pice a pokle drugo i treće kantalo. Van s
njinim Van s njim! Bilo delat, delat, pak ne
bi bilo ni krepke ni meda...
Sad je i u meni zavrijelo. Htio sam, da se
svladam, stoga sam joj je još jedamput opo-
menuo:
Ninetta, nemojte tako!

IZ RIJEKE.

Danas sam imao ružan dan. Poklecao sam
se s Ninettom; no kriva nije ni ona a bogine
ni ja. Bilo je zima, a dugo a peći nikako da
uhvatim. Uz to bilo i mravno i vlažno — ama
sve kao namješteno, da čovjek isprati sebe ne
vidi nego crno i ružno. Bilo sam, kako se ono
kaže, ljuti na sebe i na cijeli svijet...
Ustalom tek što sam došao i sio na sto-
licu, Ninetta mi je odmah najvjestila, da ju
danas sve padlo... i da ne bi dala ni pol solida
za čeli svetlo... i da sam odmah vidio, da će
avećerim, a sam odlučio, da se držim soto-
to yento...
Nekoliko je vremena lupala na vrijeme:
Ja ne znam, ki vrač je ovaj, jedamput je lepio
za krepal, a drugi put — huje nego Siberija.
Sve je pomalo...
Onda jednim skokom skoči na šecer i
kavu:
Komač su butigeri prodali dve vreće
više kukara i kafe, već je prodrazelo sve. I
to mi zovu — prodvedomno...
To su prvi refeti, a ja se sve stišćem u
sebe i pušim i mućim, kako riba. A ona pueca
sad no, sad na ono: — da ovako se već ne
more živet i da neka gre sve skupa s vraču i
sve tako.
A ja pušim i pušim. Najzad joj ni to nije
bilo pravu, pa me je dva tri puta pitala, što
da ja mislim o tom? Ja bil malo stišno s
plećima i rekao, da ja sam ne bil znao, što o
toj kažem, i da se od četredeset i osme već ne
razume ništa i sve tako. Našto se ona osula
na mene:
— Ca se ne razumeš! Ki govori, da se ne
razumeš! Vi, vi ne razumete nis. I nikada ni-
ste razumel nis — nikada!
A sada urli na mene! Da sam ja, veli, bio
dručkiji, danas bi sve bilo drukčije. Ovako,
da sam ja svemu kriv. Kao da je Marija Te-
rezija mene pitala, što će učiniti i kao da sam
ja na Rijeku pozvao Mađare i ove druge.
— Ja vi drugi ste svemu krivi. Da ste
bili drugi ljudi, danas bi nam svem bolje bilo.
Ovako vi niste nikada videli daju od vasega
krivoga nosa i od vasega decimala — vi
butigerni građi. Ča se gledate? Ovo ča vam
ja sada govorim, to nisu moje besede — to
vam je već zdavni rekakl on vas profesor
Kuralac.
Mene je u giru silno škakljalo. Nastojao sam,
da budem miran, zato sam joj i mirno odgo-
vorio:
Moja obitelj od uvijek osjećala hrvatski,
i ja sam bio uvijek dobar Hrvat.
Vi ste najpre bil butiger, a onputa
apena Hrvat. Nego da vas ja malo pitam: re-
cite vi mane, ča ste vi kada stvorili za to vase
hrvatstvo v Raku? Ali vi moraju zovete dele
one dve tri molferini va Citalnice? Ale pak
one nekadašnje večerice puli «Miećini», kade
se i pokle prvi litri kakulako o nekakovoj kr-
pice a pokle drugo i treće kantalo. Van s
njinim Van s njim! Bilo delat, delat, pak ne
bi bilo ni krepke ni meda...
Sad je i u meni zavrijelo. Htio sam, da se
svladam, stoga sam joj je još jedamput opo-
menuo:
Ninetta, nemojte tako!

IZ RIJEKE.

Danas sam imao ružan dan. Poklecao sam
se s Ninettom; no kriva nije ni ona a bogine
ni ja. Bilo je zima, a dugo a peći nikako da
uhvatim. Uz to bilo i mravno i vlažno — ama
sve kao namješteno, da čovjek isprati sebe ne
vidi nego crno i ružno. Bilo sam, kako se ono
kaže, ljuti na sebe i na cijeli svijet...
Ustalom tek što sam došao i sio na sto-
licu, Ninetta mi je odmah najvjestila, da ju
danas sve padlo... i da ne bi dala ni pol solida
za čeli svetlo... i da sam odmah vidio, da će
avećerim, a sam odlučio, da se držim soto-
to yento...
Nekoliko je vremena lupala na vrijeme:
Ja ne znam, ki vrač je ovaj, jedamput je lepio
za krepal, a drugi put — huje nego Siberija.
Sve je pomalo...
Onda jednim skokom skoči na šecer i
kavu:
Komač su butigeri prodali dve vreće
više kukara i kafe, već je prodrazelo sve. I
to mi zovu — prodvedomno...
To su prvi refeti, a ja se sve stišćem u
sebe i pušim i mućim, kako riba. A ona pueca
sad no, sad na ono: — da ovako se već ne
more živet i da neka gre sve skupa s vraču i
sve tako.
A ja pušim i pušim. Najzad joj ni to nije
bilo pravu, pa me je dva tri puta pitala, što
da ja mislim o tom? Ja bil malo stišno s
plećima i rekao, da ja sam ne bil znao, što o
toj kažem, i da se od četredeset i osme već ne
razume ništa i sve tako. Našto se ona osula
na mene:
— Ca se ne razumeš! Ki govori, da se ne
razumeš! Vi, vi ne razumete nis. I nikada ni-
ste razumel nis — nikada!
A sada urli na mene! Da sam ja, veli, bio
dručkiji, danas bi sve bilo drukčije. Ovako,
da sam ja svemu kriv. Kao da je Marija Te-
rezija mene pitala, što će učiniti i kao da sam
ja na Rijeku pozvao Mađare i ove druge.
— Ja vi drugi ste svemu krivi. Da ste
bili drugi ljudi, danas bi nam svem bolje bilo.
Ovako vi niste nikada videli daju od vasega
krivoga nosa i od vasega decimala — vi
butigerni građi. Ča se gledate? Ovo ča vam
ja sada govorim, to nisu moje besede — to
vam je već zdavni rekakl on vas profesor
Kuralac.
Mene je u giru silno škakljalo. Nastojao sam,
da budem miran, zato sam joj i mirno odgo-
vorio:
Moja obitelj od uvijek osjećala hrvatski,
i ja sam bio uvijek dobar Hrvat.
Vi ste najpre bil butiger, a onputa
apena Hrvat. Nego da vas ja malo pitam: re-
cite vi mane, ča ste vi kada stvorili za to vase
hrvatstvo v Raku? Ali vi moraju zovete dele
one dve tri molferini va Citalnice? Ale pak
one nekadašnje večerice puli «Miećini», kade
se i pokle prvi litri kakulako o nekakovoj kr-
pice a pokle drugo i treće kantalo. Van s
njinim Van s njim! Bilo delat, delat, pak ne
bi bilo ni krepke ni meda...
Sad je i u meni zavrijelo. Htio sam, da se
svladam, stoga sam joj je još jedamput opo-
menuo:
Ninetta, nemojte tako!

P O D I S T A K

ERNEST RADETIĆ:

STRAHOVI

(Pripovijest iz istarskog života u porečkom
dijalektu).
Bila je lipa, topla i tiha noć. Vani je svijtla
miscec i razliva po krovu od hiž, po boškak i
njivah i po cilon kraju svoje srebrne trake,
pak se je peralo, da se eila zvezla kupa u
srobru. Ja san ležao u svojoj postelji, ča pol
okolo i gleda kroza ni svitlo noć. Mislećim je
sijala jušto po meni, a ja san se sam gleda-
jući široko lice mislećim, koji je širija svoja
usta, kako da mi se smije i z njenim okon-
namigava.
Malo dalje od mogla okna bilo je grmlje i
u njemu slaviceva gnizda z pet jaji, na kojima
je ležala stara. Ja sam je u svoj zdavna, još
kad su je slavici počeli plesiti. A večeras je
stari tako lipo kanta, da san bija siguran,
da će probuditi mlade u jajetu, pak da te se
do sutra u jutro zide.
Spi, spi, splo klotokit...
treptja je njegov bistri glas i diza se, tanak,
nikakovo visoko, a meni je bilo tako
lipo, da bin mo bija — da me je mogla ra-
zumiti — najveselije zaviknuta:
Poi, poi, poi — u sunce istokom...
Bija san sama mama. Me je napro po-
krila, rekla mi je neka spin, i pošla h učevima
nohti.

A kako je ona sve jaće lupala, ja sam joj
još jedamput rekao:
— Ninetta, oće ve! Ako ste vi grubi, ne-
mojte misliti, da i ja ne umijem biti bezo-
brazan!
— Ca mislite, da vas morda imam straha?
Ma baš! Lepe robi, kada vas!
— Vise nisam mogao da se uzdržim. Uspravio
sam se i započeo svojom bubnjarskom va-
trom.
I vi imate obraza meni da prigovarate!
Ako sam ja jedamput i bio butiger, ja sam
u mojoj butigi govorio uvijek hrvatski.
— Vela stvar! Vasi aventuri su bili Kirei i
Grobničani, a ti ne znaš ni francuski ni
engleski.
A kako ste pak vi govorili po Korse, na
placi i po butigama? Mislite li vi, da su ona
čeljad, s kojima ste vi govorili talijanski bili
nešto drugo nego Kirei i Grobničani? Mislite
li vi, da je ona stara, ona prava, roditelja. Ki-
reka nešto drugo nego Grobnik i Kirija? Za-
što niste vi s njima govorili hrvatski? Ako
sam ja pjevao: Van s njim! — vi ste pak dok
ste još maleni bili, pjevali: Eifen!
Eifen baratum — m... per krovatom!
A kade su ovi došli, jesam li možda u bio u ni-
jihovim korticama? Jesam li se možda ja pružio
na Cinculinom na tla, da zakrčim put gran-
atierima, koji su se vraćali doma? Recite,
Ninetta, ako imate duše, da niste vi to mo-
bili i to baš medu prvima? Odgovorite! Nije
li va nepamtni i besedni pa je bolje da sutimo,
ako već ne čemo sakom u prsu.
— Uto je počelo u peći da šumi, i to nas je
odmah umirilo. Ali mi smo se i bez luga bili
zrijelili. Evo još jedan predvedomno za one
Kirejane, koji ne mogu do pravda.
Rokac.

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako oslabila, te misli, da
je morati da umre. Ali cigani su im ja pe-
tam i eto ih gdje najjednom nahrupu na pa-
zornicu, navale na Gjurgjicu, da jim kaže,
kuda su se djela ona djeca, ali Gjurgjica ne
če da kaže. Cigani dignu štapove, da će je
uđurati, ali u to navali iz kuće Ljerkicin i Iva-
nov otac. Tomo, pa hoće s puškom na cigane,
koji se međutim razidele razidele, i
majci, koja je takodjer doletjela na pozornicu
jave djeca, i tu se sjed razvije vrlo ganuljiva
scena medu djecom, roditeljima i Gjurgjicom,
koja je takodjer ostala, ali samo za čas, jer je
njoj udes, da ide opet za ciganima, Ljerkica
je mali otac, zar nema ništa što bi moglo s
tobe skinitu onu strašnu kletvu? Gjurgjice
odgovori, da bi to mogla samo molitva majke,
ali njezina je majka mrtva. Nato reče Ljerkica
mami, da je i ona majka i da će svu svoju dušu
dati za molbu, da se ne, a Gjurgjice, skine
ona kletva. Ljerkicina mati kletke, kletku svi-
a sa strane čuje se glas harmonija. Dva mila
i bijela angelica bližaju se u to, jedan s lijeva
a drugi s desna i sklopljenim ručicama do-

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako oslabila, te misli, da
je morati da umre. Ali cigani su im ja pe-
tam i eto ih gdje najjednom nahrupu na pa-
zornicu, navale na Gjurgjicu, da jim kaže,
kuda su se djela ona djeca, ali Gjurgjica ne
če da kaže. Cigani dignu štapove, da će je
uđurati, ali u to navali iz kuće Ljerkicin i Iva-
nov otac. Tomo, pa hoće s puškom na cigane,
koji se međutim razidele razidele, i
majci, koja je takodjer doletjela na pozornicu
jave djeca, i tu se sjed razvije vrlo ganuljiva
scena medu djecom, roditeljima i Gjurgjicom,
koja je takodjer ostala, ali samo za čas, jer je
njoj udes, da ide opet za ciganima, Ljerkica
je mali otac, zar nema ništa što bi moglo s
tobe skinitu onu strašnu kletvu? Gjurgjice
odgovori, da bi to mogla samo molitva majke,
ali njezina je majka mrtva. Nato reče Ljerkica
mami, da je i ona majka i da će svu svoju dušu
dati za molbu, da se ne, a Gjurgjice, skine
ona kletva. Ljerkicina mati kletke, kletku svi-
a sa strane čuje se glas harmonija. Dva mila
i bijela angelica bližaju se u to, jedan s lijeva
a drugi s desna i sklopljenim ručicama do-

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako oslabila, te misli, da
je morati da umre. Ali cigani su im ja pe-
tam i eto ih gdje najjednom nahrupu na pa-
zornicu, navale na Gjurgjicu, da jim kaže,
kuda su se djela ona djeca, ali Gjurgjica ne
če da kaže. Cigani dignu štapove, da će je
uđurati, ali u to navali iz kuće Ljerkicin i Iva-
nov otac. Tomo, pa hoće s puškom na cigane,
koji se međutim razidele razidele, i
majci, koja je takodjer doletjela na pozornicu
jave djeca, i tu se sjed razvije vrlo ganuljiva
scena medu djecom, roditeljima i Gjurgjicom,
koja je takodjer ostala, ali samo za čas, jer je
njoj udes, da ide opet za ciganima, Ljerkica
je mali otac, zar nema ništa što bi moglo s
tobe skinitu onu strašnu kletvu? Gjurgjice
odgovori, da bi to mogla samo molitva majke,
ali njezina je majka mrtva. Nato reče Ljerkica
mami, da je i ona majka i da će svu svoju dušu
dati za molbu, da se ne, a Gjurgjice, skine
ona kletva. Ljerkicina mati kletke, kletku svi-
a sa strane čuje se glas harmonija. Dva mila
i bijela angelica bližaju se u to, jedan s lijeva
a drugi s desna i sklopljenim ručicama do-

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako oslabila, te misli, da
je morati da umre. Ali cigani su im ja pe-
tam i eto ih gdje najjednom nahrupu na pa-
zornicu, navale na Gjurgjicu, da jim kaže,
kuda su se djela ona djeca, ali Gjurgjica ne
če da kaže. Cigani dignu štapove, da će je
uđurati, ali u to navali iz kuće Ljerkicin i Iva-
nov otac. Tomo, pa hoće s puškom na cigane,
koji se međutim razidele razidele, i
majci, koja je takodjer doletjela na pozornicu
jave djeca, i tu se sjed razvije vrlo ganuljiva
scena medu djecom, roditeljima i Gjurgjicom,
koja je takodjer ostala, ali samo za čas, jer je
njoj udes, da ide opet za ciganima, Ljerkica
je mali otac, zar nema ništa što bi moglo s
tobe skinitu onu strašnu kletvu? Gjurgjice
odgovori, da bi to mogla samo molitva majke,
ali njezina je majka mrtva. Nato reče Ljerkica
mami, da je i ona majka i da će svu svoju dušu
dati za molbu, da se ne, a Gjurgjice, skine
ona kletva. Ljerkicina mati kletke, kletku svi-
a sa strane čuje se glas harmonija. Dva mila
i bijela angelica bližaju se u to, jedan s lijeva
a drugi s desna i sklopljenim ručicama do-

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako oslabila, te misli, da
je morati da umre. Ali cigani su im ja pe-
tam i eto ih gdje najjednom nahrupu na pa-
zornicu, navale na Gjurgjicu, da jim kaže,
kuda su se djela ona djeca, ali Gjurgjica ne
če da kaže. Cigani dignu štapove, da će je
uđurati, ali u to navali iz kuće Ljerkicin i Iva-
nov otac. Tomo, pa hoće s puškom na cigane,
koji se međutim razidele razidele, i
majci, koja je takodjer doletjela na pozornicu
jave djeca, i tu se sjed razvije vrlo ganuljiva
scena medu djecom, roditeljima i Gjurgjicom,
koja je takodjer ostala, ali samo za čas, jer je
njoj udes, da ide opet za ciganima, Ljerkica
je mali otac, zar nema ništa što bi moglo s
tobe skinitu onu strašnu kletvu? Gjurgjice
odgovori, da bi to mogla samo molitva majke,
ali njezina je majka mrtva. Nato reče Ljerkica
mami, da je i ona majka i da će svu svoju dušu
dati za molbu, da se ne, a Gjurgjice, skine
ona kletva. Ljerkicina mati kletke, kletku svi-
a sa strane čuje se glas harmonija. Dva mila
i bijela angelica bližaju se u to, jedan s lijeva
a drugi s desna i sklopljenim ručicama do-

IZ OPATJE.

Dječija igra u dva čina. «Gjurgjica», davate
se u Opatiji od prilike prije osamdeset godi-
na. U nedeljnoj posijne dodava se opet.
Dvorana Zove bila je upravo malčena što
djecina a što odraslima. Uspeh je bio silan.
— Predstavljalo je dvadesetak djece. Svi su
bili bas vrlo vješto maskirani. Tu je bilo de-
setak njih, koji su prikazivali Cigane i Ci-
ganke. Ali kakovi su to cigani bili, voljani
bažel!
— Oni su prije četiri godine odveli sa sobom
dvoje djece: Ivana i Ljerku. Ciganski poglav-
je Marov hoće silom da ih nauči krasti, ali
dječur brzo Gjurgjica, ona ih nagovori da po-
bjegnu, da idu uvijek prema kraju, gdje su
bili, i nikada ne miruju. A majci joj je od luge sre-
pulo.
— Bilo je u noći, uoči Božića, kad su Ivan i
Ljerkica stigli u svoj rođeni kraj, ali kako je
tama, ne mogu da razaberu, gdje se nalaze.
Ljerkica je bijeći tako os

